

GEMEENTE BERGEN OP ZOOM

Het duurzaamheidskompas

Inleiding

Welkom bij de **Mid-Term Review Duurzaamheid Energie & Klimaat**. In deze *interactieve brochure* blikken we terug op duurzame initiatieven en projecten binnen de Gemeente Bergen op Zoom. Van groene energie tot circulaire economie, van Groene Pluim tot NK tegelwippen. **Klik door op alle iconen om de resultaten en uitdagingen op het gebied van duurzaamheid te ontdekken!**

De doelstellingen en ambities op het gebied van duurzaamheid zijn de afgelopen jaren ontzettend omvangrijk geworden. De ambtelijke organisatie beseft de afhankelijkheid van een goede overkoepelende samenwerking op verschillende opgaven binnen de thema's duurzaamheid, energie & klimaat.

In het bestuursakkoord 2022-2026 'Samen Bergen Verzetten' is de ambitie geformuleerd dat duurzaamheid als integraal onderdeel gezien wordt van het gemeentelijk beleid en dat door intensief samen te werken met inwoners, partners en leveranciers de duurzaamheidsdoelen worden bereikt.

Om al deze opgaven richting te geven en te borgen in de uitvoeringsorganisatie is een Duurzaamheidskompas ontworpen.

Vergelijkbaar met de overlap binnen de 3 p's (people, planet, profit) is binnen het kompas op duurzaamheid eenzelfde samenhang. Zonder biodiversiteit geen leven, zonder samenleving geen energietransitie en vice versa.

In de ideale situatie willen wij als gemeente in staat zijn om het midden van het duurzaamheidskompas te opereren en op deze wijze binnen ons gedachtegoed altijd op een samenhangende wijze binnen een natuurlijke balans werken aan het toekomstperspectief.

Op het gebied van duurzaamheid definiëren wij 6 richtinggevende thema's.

1. CO₂-reductie
2. Circulaire Economie
3. Klimaatadaptatie
4. Biodiversiteit
5. Gezond en veilig
6. Sociaal

Woningbouwversnelling én het Duurzaamheidskompas

Naar aanleiding van de ingediende motie 'het nieuwe bouwen' is het goede voorbeeld ontstaan van een integrale opgave die het gehele duurzaamheidskompas raakt, het symposium BOZBOUWT/BIOBASED.

Symposium

Het symposium slaat een brug tussen de woningbouwopgave en duurzaamheid.

Bouwers, toeleveranciers, ontwikkelaars en beslissers op het gebied van biobased bouwen kwamen samen om kennis uit te wisselen en te streven naar duurzame bouwoplossingen. Er werd benadrukt dat de gemeente Bergen op Zoom 7000 woningen wil bouwen vóór 2040, waarbij biobased bouwen een belangrijk streven is.

CO₂-reductie

Regionaal Energieloket

Het Regionaal Energieloket is het startpunt voor verduurzaming van je woning. Hier kun je ontdekken welke maatregelen slim zijn voor jouw huis, financiering regelen, vakspecialisten vinden en lokale acties bekijken via de [website](#).

Adviesrapporten

De gemeente Bergen op Zoom heeft samen met het Regionaal Energieloket in verschillende wijken Buurtacties Energiezuinig Wonen georganiseerd. In deze acties zijn een aantal voorbeeldwoningen onderzocht door onze technisch adviseurs. Op basis van dit onderzoek zijn adviesrapporten samengesteld. Hierin staan slimme stappen om uw woning energiezuiniger te maken.

Bent u benieuwd hoe u energie kan besparen? De kans is groot dat één van de adviesrapporten ook te gebruiken is voor uw woning. Het is niet alleen belangrijk om naar de wijk te kijken, ook het bouwjaar is erg belangrijk.

Mijn Thuis, duurzaamheidsmagazine

Dit woonmagazine is speciaal voor woningen gemaakt in wijk de KUIL. Dat is gebeurd met behulp van de informatie die online door bewoners zelf is ingevuld. Hierin vindt men onder andere een eigen energiedossier, met prognoses van toekomstige energierekeningen en tips hoe men met deze specifieke woning kunt besparen. Met dit persoonlijke magazine geeft de gemeente Bergen op Zoom in samenwerking met REL goede inzichten en handvaten die men kan gebruiken om verder te verduurzamen. Uitgave duurzaamheidsmagazine voor bewoners van de Kuil (i.s.m. SmartTwin)

Vaststelling Warmtetransitievisie

In Nederland gaan we stoppen met het gebruik van aardgas. Ook in de gemeente Bergen op Zoom zullen we tussen nu en 2050 het aardgas vervangen door duurzame warmte. Dat doen we buurt voor buurt en stap voor stap. Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners gaan we als gemeente op zoek naar de beste oplossingen voor een duurzaam Bergen op Zoom, waar onze én volgende generaties een prettige en leefbare toekomst hebben.

Twee transitiemakers voor de wijkuitvoeringsplannen

Er wordt gestart in de verkenningswijken zoals in de warmtevisie aangemerkt: Bergse Plaat & Warande Oost zijn de twee startwijken. Hier zijn vanaf 2024 twee transitiemakers aan de slag met de wijkuitvoeringsplannen.

CDOKE

Ontvangst van tijdelijke meerjarige regeling specifieke uitkering voor capaciteit (bemensing) decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid in 2024 een bedrag van €1.257.419,-

Elektrische deelauto

Alle werknemers van de Gemeente Bergen op Zoom kunnen voor hun dienstreizen gebruik maken van de elektrische deelauto Opel Corsa-E deze staat op de parkeerplaats van Plein 13 en kan middel een app op je telefoon worden gereserveerd.

Energie

De OMWB houdt toezicht op de naleving van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing van bedrijven in onze gemeente. Met het uitvoeren van energietoezicht in de gemeente Bergen op Zoom is de volgende indicatieve energiebesparing en CO₂-reductie gerealiseerd.

Symposium Waterstof

Het symposium Waterstofnetwerk in Bergen op Zoom was gericht op het verkennen en bevorderen van waterstoftechnologie en -toepassingen. Waterstof wordt beschouwd als een veelbelovende duurzame energiebron, vooral voor sectoren waar elektrificatie moeilijk is, zoals zware industrie, transport en verwarming.

Het symposium bracht experts, beleidsmakers, bedrijven en onderzoekers samen om kennis uit te wisselen en de mogelijkheden van waterstof te bespreken.

Stichting Energietransitie Bergen op Zoom

Stichting Energietransitie Bergen op Zoom (STE BOZ): Deze stichting betreft inwoners bij verschillende duurzame projecten in de gemeente. Ze organiseren bijeenkomsten en realiseren energieprojecten. Je kunt zelf ook een bijdrage leveren aan het verduurzamen van de energievoorziening in Bergen op Zoom. Denk aan lid worden van de Energie Coöperatie, deelnemen aan wind- of zonne-energieprojecten, en meebeslissen over het beleid. Gratis energiecoach aan huis: De energiecoach is een vrijwilliger van de Stichting Energietransitie Bergen op Zoom. Deze coaches zijn opgeleid om onafhankelijk advies te geven over de beste bespaarmaatregelen bij jou thuis. Samen kijken jullie naar jouw woonsituatie en binnen een uur weet je welke stappen je het best kunt zetten.

Regionale Energie Strategie (RES)

RES staat voor Regionale Energiestrategie. Dit is een regionale samenwerking, een document én een proces. Gemeente Bergen op Zoom werkt samen met de regio West-Brabant, omdat we beseffen dat we elkaar nodig hebben om onze ambities waar te maken. Dat kunnen we alleen doen als we ook met andere uitdagingen rekening houden, met elkaar praten en samen oplossingen bedenken. Op die manier kunnen we onze doelen bereiken en de leefomgeving van onze regio verbeteren.

Klimaatadaptatie

Bergse Adaptatie Strategie

De Bergse Adaptatiestrategie (BAS) heeft betrekking op het aanpassen aan klimaatverandering in de gemeente Bergen op Zoom. Deze strategie is gericht op het ontwikkelen en toepassen van oplossingen om klimaatgerelateerde risico's te verminderen, het klimaat beter te beschermen en de beschikbaarheid van zoet water in stand te houden.

NK Tegelwippen

Vanaf 21 maart t/m 31 oktober vindt het NK Tegelwippen plaats! Iedereen kan meedoen door tegels te wippen in z'n eigen voor-, achter-, of geveltuin. Wanneer tegels worden vervangen door gras, bloemperken, bomen en geveltuinen, wordt Nederland meer klimaatbestendig, behaaglijker voor insecten en dieren, koeler op warme dagen én veel mooier. Heb je tegels gewipt en vervangen door groen? Geef ze op, dan worden ze bij de Tegelteller van de gemeente opgeteld.

Subsidieregeling klimaatbestendig Bergen op Zoom 2024-2027

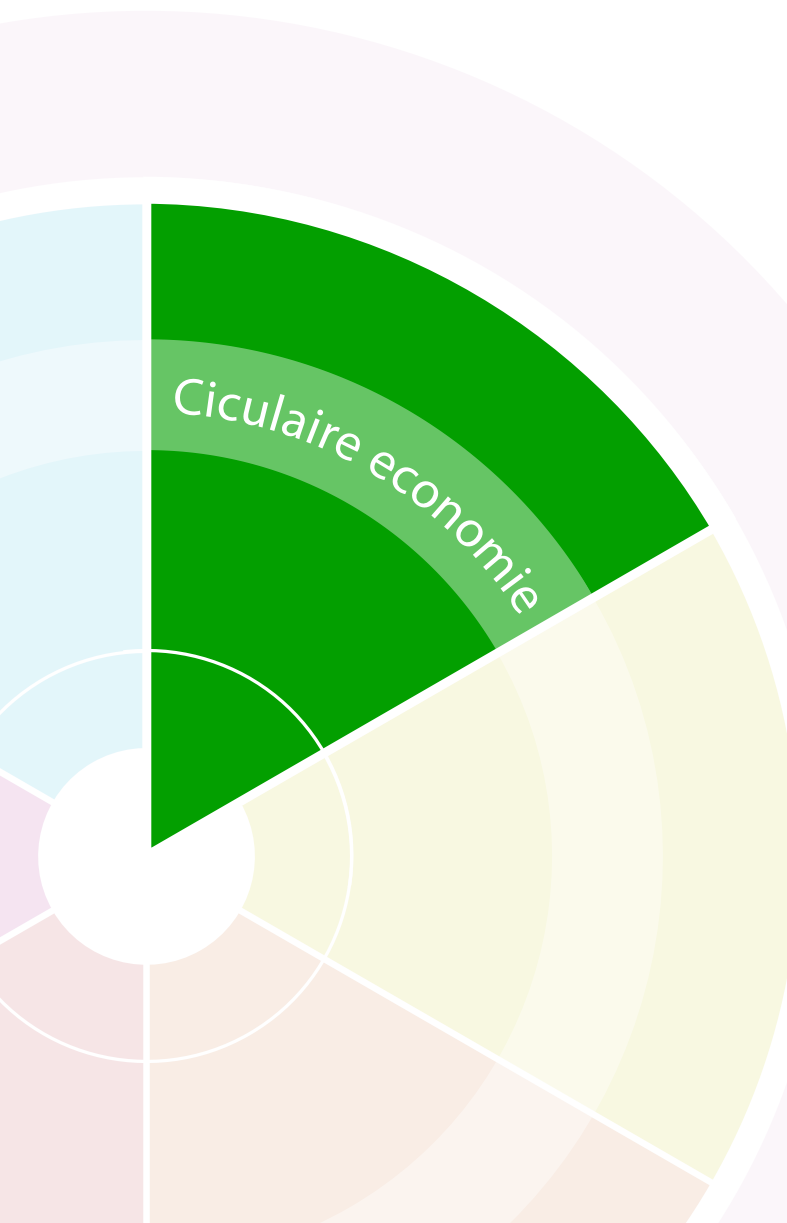
De Subsidieregeling klimaatbestendig Bergen op Zoom 2024-2027 is een subsidie om inwoners en organisaties te stimuleren maatregelen te nemen die bijdragen aan een klimaatbestendige stad. Hier zijn enkele kernpunten over deze regeling:

- **Doel:** Het doel van de regeling is om de stad aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme neerslag, hitte en droogte.
- **Subsidie:** Inwoners kunnen subsidie aanvragen voor projecten zoals groene daken, regenwateropvang, en het vergroenen van tuinen.
- **Periode:** De regeling loopt van 2024 tot en met 2027 en biedt financiële ondersteuning voor de komende jaren.
- **Aanvraag:** Voor meer informatie over de regeling en het aanvraagproces, kun je terecht op de website van de gemeente Bergen op Zoom.

Woningbouwversnelling

Vanuit Programma DEK is aandacht voor het integrale programma van eisen aan klimaatadaptief bouwen en inrichten van de omgeving, de adviseurs van DEK zorgen ervoor dat men aan de tafels zitten.

Circulaire economie

Grote Oogst

Het Project Grote Oogst in Bergen op Zoom is een initiatief dat gericht is op het verduurzamen van bedrijventerreinen. Hier zijn enkele belangrijke punten over dit project:

- **Achtergrond en Doelen:** In het voorjaar van 2022 heeft het college van Bergen op Zoom ingestemd met de bestuursopdracht "Project de Grote Oogst". Met deze opdracht onderschrijft de gemeente de doelstelling van het project Grote Oogst van de provincie Noord-Brabant. Het doel van het project is om bedrijventerreinen duurzamer te maken. Duurzame bedrijventerreinen zijn essentieel voor een toekomstbestendige economie en een gezond woon- en vestigingsklimaat.
- **Investeren in Verduurzaming:** Het project Grote Oogst wordt officieel gestart in Bergen op Zoom. De betrokken partijen investeren samen een bedrag van € 750.000 in de verduurzaming van bedrijventerrein TNP (Theodorushaven, Noordland en De Poort).

Dit initiatief is een icoonproject voor verduurzaming en draagt bij aan een groenere en energiezuinigere omgeving.

Kortom, het Project Grote Oogst in Bergen op Zoom is een belangrijk streven om bedrijventerreinen te transformeren naar duurzame en toekomstbestendige locaties.

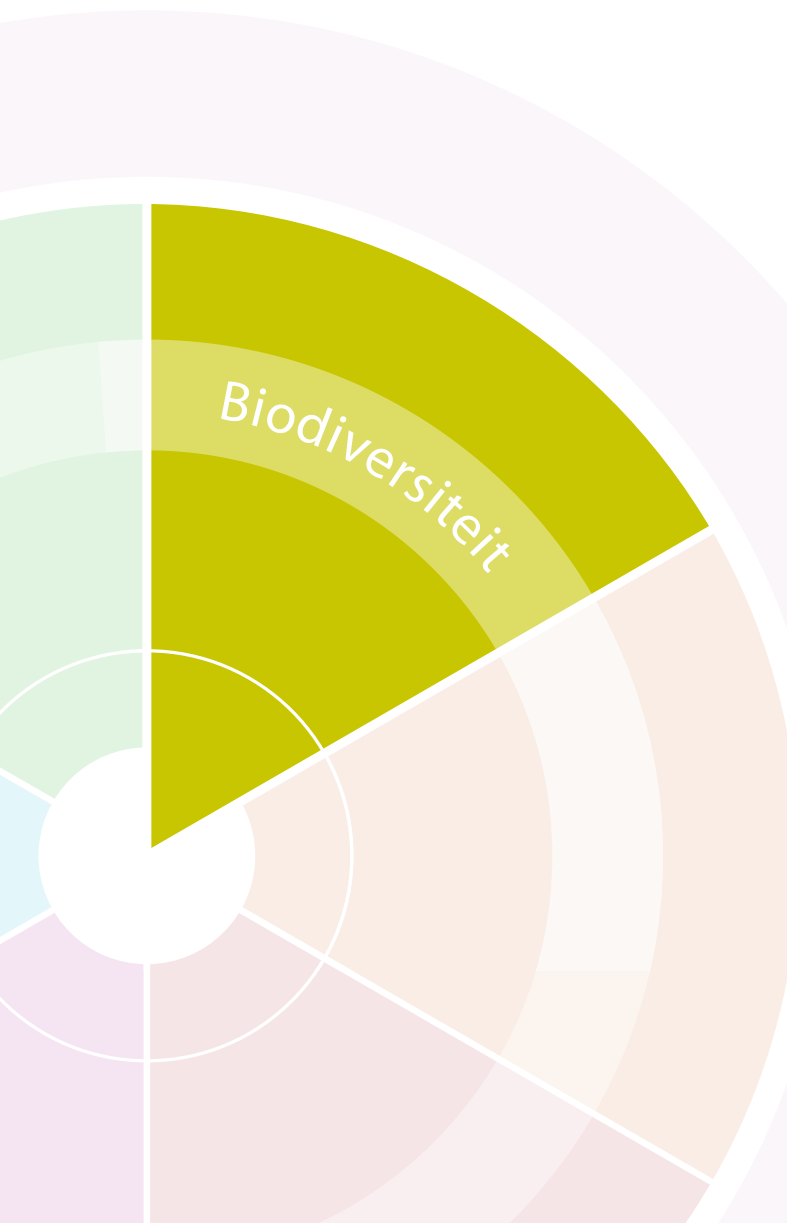
De Groene Pluim

Uitreiking tiende Groene Pluim Bergen op Zoom voor Stichting Podiumkunsten BoZ e.o. Circulair promotiemateriaal, bier draagtrays van aardappelzetmeel, producenten die digitaal en op afstand kunnen experimenteren met de licht- en podiumtechnieken

Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) Maatschappelijk verantwoord inkopen (2021-2025)

Behalve de doelstellingen vanuit de landelijke uitvoeringsprogramma's is in Bergen op Zoom in 2021 op lokaal niveau het actieplan Maatschappelijk verantwoord inkopen (2021- 2025) vastgesteld. Binnen dit actieplan zijn verschillende uitvoeringsmaatregelen uitgewerkt. Het plan bevat echter geen afrekenbare lange termijn doelstellingen op het gebied van de circulaire economie.

Biodiversiteit

Bijenlandschap

Bijenlandschap West-Brabant is een samenwerking en staat aan het begin van duidelijkere resultaten in de samenwerking zelf en, belangrijker, in het landschap en de leefgebieden van de bij en andere bestuivers.

Maaimeniniet

Het maaien van gazons... in de gemeente Bergen op Zoom gebeurde dat altijd van maart tot en met oktober. Om biodiversiteit te stimuleren gaan we hier als gemeente sinds 2022 anders mee om. Grote gazons in de gemeente worden in de maand mei, op de randen na, niet gemaaid. Er staat zo altijd iets in bloei voor insecten. Om de verkeersveiligheid te blijven waarborgen wordt er langs wegen, voet- en fietspaden wel gemaaid. Sinds 2019 voert de gemeente Bergen op Zoom hetzelfde ecologische maaibeleid uit.

Beschermde boomzones

In 2023 is gestart met boombeschermingszones, gebieden rondom veteranen en monumentale bomen die middels houtstammen 'omlijst' zijn. Hier laten we de bladeren liggen en de kruiden groeien. Doordat er niet gemaaid / geschoffeld wordt blijven de wortelzones beschermd, tevens zorgt dit voor meer humus in de grond wat beter is voor de bomen.

Natuurpodium

Het Natuurpodium Brabantse Wal in Bergen op Zoom is een educatief centrum dat zich richt op natuur en duurzaamheid. Ze bieden verschillende programma's en activiteiten aan voor scholen en gezinnen. Het streven van Natuurpodium is dat elke leerling het centrum bezoekt tijdens de onderbouw, middenbouw en bovenbouw van het basisonderwijs, en minimaal één keer op de middelbare school.

Vaste planten concepten

Het wordt steeds moeilijker en duurder om traditionele vaste planten te onderhouden. Vakkennis, maar ook het aantal handjes om het werk uit te voeren is steeds moeilijker aan te komen. Het nieuwe vaste plantenconcept van Griffioen zorgt met een speciale inrichting voor makkelijker onderhoud, meer diversiteit aan assortiment en garantie op bloei. Deze vaste plantenlocaties passen we toe in 2 IBOR gebieden, de bijzondere gebieden (winkelcentra, dorpscentra en het stationsgebied) en historische binnenstad.

Graffiti kunst

In het kader van het omdenken schilderen wij overlast locaties met gewenste graffiti, dit zorgt voor minder schoonmaakkosten en een verfraaiing van de openbare ruimte. De galerijen zijn onderdeel van het thema gedragsverandering waar afdeling Beheer Openbare Ruimte zich de komende jaren op gaat inzetten.

Veilig en Gezond

Luchtmeetstation geplaatst

Fijnstof, Stikstofoxiden en vluchtige aromaten worden gemeten in de periode januari 2024 tot juli 2024 bij Staakberg

Luchtkwaliteit

Van januari tot juli 2024 staat 6 maanden een mobiel luchtmeetstation bij de Staakberg (nabij de Randweg en Theodorushaven) hiermee wordt een beeld van de luchtkwaliteit in onze gemeente verkregen. Met het luchtmeetstation wordt fijnstof, stikstofoxiden en vluchtige aromaten gemeten.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

De OMWB heeft in 2023 11 inventarisaties van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven in onze gemeente afgerond. Bij 8 inrichtingen zijn geen vervolgacties noodzakelijk, hier zijn geen ZZS aanwezig. Bij 3 inrichtingen is wel sprake van ZZS, zij moeten een Vermijdings- en Reductieprogramma (VRP) indienen ter beoordeling. De komende jaren wordt bij meer inrichtingen de ZZS geïnventariseerd.

Geluidsanering verkeerslawaaï

Woningen gebouwd voor 1986 beschikken soms niet over voldoende geluidsisolatie. Daarom staan deze woningen op een zogenoemde 'saneringslijst'. Hiervoor is in de Wet geluidhinder een saneringsplicht opgenomen. De sanering kan

bestaan uit maatregelen aan de bron (bijvoorbeeld verkeersmaatregelen of een stiller wegdek), in de overdracht (schermen of wallen) of aan de woning (gevelisolatie).

In 2009 stonden er nog 1797 te saneren woningen op de saneringslijst van Bergen op Zoom. In 2024 is dit door onderzoek en aanpak van de geluidsbelasting afgenomen naar 226 te saneren woningen in Bergen op Zoom. Deze laatste woningen worden de komende jaren opgepakt.

In 2023 is het project Noordsingel B-E lijst afgerond. Daarnaast is een nieuwe subsidieaanvraag voor de voorbereiding van een saneringsproject ingediend en toegekend. Dit heeft geleid tot een nieuw saneringsprogramma met een omvang van 226 woningen dat de komende jaren wordt uitgevoerd. Dat zijn de laatste woningen.

Omgevingsplan

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Om de milieukwaliteit in de gemeente te kunnen borgen, wordt het milieubeleid opgenomen in het omgevingsplan. De komende jaren wordt bestaand beleid omgezet en nieuw beleid ontwikkeld op het gebied van onder andere externe veiligheid, luchtkwaliteit, geur, bodemkwaliteit en geluid en opgenomen in het omgevingsplan.

Sociaal

Symposium Niemand in de Kou (energiearmoede)

Start signaal voor een gedragen initiatief om zoveel mogelijk de energiearmoede gezamenlijk tegen te gaan. Gemeente Bergen op Zoom, Stadlander, Wijzijn, ISD, Schuldhulpmaatje, Kerkgemeenschappen onderschrijven de problematieken rondom de hoge energieprijzen en zetten zich samen in om campagnes te voeren in de wijken. Het doel is om mensen te ondersteunen waar mogelijk met energiebesparende maatregelen en te voorkomen dat ze in een kwetsbare situatie terechtkomen.

Energietoeslag

De gemeenten Bergen op Zoom, Steenberg en Woensdrecht keerden in 2023 de energietoeslag van € 1.300 uit aan inwoners met een inkomen op of onder 120% van het sociaal minimum. Het netto-inkomen bepaalt of deze huishoudens de toeslag krijgen. De toeslag wordt automatisch uitgekeerd aan de betreffende groepen inwoners.

Kleine energiebesparende maatregelen

Om energiearmoede in Bergen op Zoom te verminderen, heeft de gemeente een

campagne opgezet om huishoudens die de eenmalige energietoeslag hebben ontvangen en in een laag-energielabel-huis wonen te bezoeken. Door in de wijk samen met wijkverbinders, Stadlander en lokale bewoners te gaan staan biedt de gemeente concrete ondersteuning, zoals het vervangen van lampen door ledlampen, het plaatsen van tochtstrips en radiatorfolie, en andere energiebesparende maatregelen. Het doel is om deze huishoudens te helpen bij het verlagen van hun energiekosten en zo financiële druk te verminderen.

Participatie

Vanuit het Klimaatakkoord hebben gemeenten ook aanvullende taken gekregen op het gebied van sociale participatie en de meer informerende/educatieve rol. Binnen het klimaatakkoord is de rol van gemeente omschreven als het verzorgen van de gemeente brede communicatie op het gebied van klimaat en energiebeleid. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op het inrichten van een Energieloket, en het organiseren van burgerparticipatie en communicatietrajecten als aanvulling op en ter ondersteuning bij het nastreven van de klimaatdoelstellingen.

Samen voor een duurzame toekomst!

Terug naar
eerste pagina